

SUÇSUZLUĞU KANITLAMA TESTLERİ: 4000 YILLIK EZİYETLER

Sanıkların; suçlarının veya masumiyetlerinin kanıtlanması için günümüzde genellikle teknolojik yöntemler kullanılır. Geçmişte binlerce yıl boyunca, insanların suçsuzluğu tuhaf yöntemlerle test edilirken çoğu sanık öldü. Mezopotamya’da yazının bulunmasının ardından krallar, kendilerine tanrıların ilettiğini söyledikleri yasaları yazıya döktü. Bunlardan adı en fazla bilinen; 3760 yıl önce Babil kralı Hammurabi’nin bazalt bir kaya üzerine yazdırdığı yasalarıdır. Yasaların yazıldığı kayanın üst kısmında, Babil tanrılarının birinin Hammurabi’ye yasaları verdiğini gösteren kabartma vardır. Bu yasaların çoğu, Mezopotamya’daki eski sözel yasalardan ve Ur Krallığı’nda 4100 yıl önce kil tablete yazılmış olan Ur-Nammu yasalarından alınmıştır. Ur-Nammu yasalarının yazılı olduğu kil tablet, İstanbul Arkeoloji Müzesi’ndedir. Ur-Nammu yasalarından biri “Nehir Testi” veya “Su Testi” olarak anılır ve uzun süre suçsuzluğun kanıtlanması için kullanılmıştır. Bu test, genellikle eşini aldattığı iddia edilen kadınlara uygulanırdı. Bir kadının eşini aldattığı öne sürüldüyse kadın nehre atılırdı. Kadın boğulursa suçlu, kurtulursa suçsuz sayılıp onu suçlayan cezalandırılırdı. Sanıkları nehre atma yöntemi, Avrupa’da da kullanıldı ve 800 yıl önce kaldırıldı. Ancak bu test, 15. yüzyılda başlayan cadı avında geri getirilip ters yönde uygulandı. Nehre atılan kadın dibe batarsa cadı değildi, dibe batmazsa “cadıyı nehir bile istemedi” denilerek öldürülürdü. Avrupa’daki sıcak su testinde ise sanığın eli kaynar su dolu bir kaba daldırılır ve eli çıkarılınca kızarıklık ve kabartı çoksa suçlu, azsa suçsuz sayılırdı.

Orta Çağ Avrupası’nda nehre atılan kişilere uygulanan suçsuzluk testi

Diğer suçsuzluk testleri

Çin’de 3000 yıl önce; sanıkların ağzına bir avuç kuru pirinç konulurdu. Bir süre sonra çıkartılan pirinçler ıslanmışsa kişi suçsuz, kuru ise suç işlemiş sayılırdı. Test, suçunu inkar edenlerin test sırasında heyecanlanıp ağzının kuruyacağı düşünülerek yapılırdı. Orta Çağ Avrupası’nda, çeşitli suçsuzluk testleri uygulandı. Almanlar; sanık ve suçlayana düello yaptırırdı. Ölen veya ağır yaralananın suçlu sayıldığı düello yöntemi; Fransa, İngiltere, İrlanda ve İtalya’ya da yayıldı. Avrupa’da; kızgın demir üzerinde yürütülen sanıkların ayaklarındaki yaraları, üç gün sonra bir rahip kontrol ederdi. Rahip “yarası hafif, tanrı sanığı korudu” derse sanık suçsuz, korumadı derse suçlu sayılırdı. Diğer yöntemde; sanığın elini sıcak yağla dolu kaba daldırıp dipteki taşı alması istenirdi. Sanığın suçsuzluğuna, onun elindeki yaraları üç gün sonra muayene eden rahip karar verirdi. Ateş veya kızgın demir üstünde yürüterek suçsuzluğun kanıtlanması, Pers İmparatorluğu ve Hindistan’da da uygulandı. Orta Çağ Avrupası’nda, sanıkların ağzı kuru arpa ekmeği ve kuru keçi peyniriyle doldurulup yutmaları istenirdi. Sanık yutabilirse suçsuz, yutamayıp boğulursa suçlu sayılırdı. Afrika’da bazı kabilelerde, 1800’lerde sanıklara zehirli kalabar tohumu yedirilirdi. Sanık kusup kurtulursa suçsuz, ölürse suçlu sayılırdı. İşkenceden farksız olan suçsuzluk testleri, Avrupa’da 1215’te yasaklanmaya başlandı. Cadı avı döneminde, 1450’de tekrar uygulamaya konulan nehre atma testi 1728’e kadar sürdü. Düello ile test ise 1700’lerin sonuna kadar devam etti.

Prof. Dr. Ural Akbulut
ODTÜ Kimya Bölümü